

ΑΡΧΗ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΡΑΣΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

ΥΠΟΘΕΣΗ ΑΡ. 7/2022(58)

ΑΥΤΕΠΑΓΓΕΛΤΗ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΠΙΘΑΝΩΝ ΠΑΡΑΒΑΣΕΩΝ ΑΠΟ ΤΟΝ ΠΑΓΚΥΠΡΙΟ ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΚΟ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟ «NRJ ENERGY RADIO CY», ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ «SIMONA SOUND & VISION LIMITED»

Ημερομηνία Απόφασης: 4 Μαΐου, 2022

Ενώπιον: κ.κ. Ρόνας Κασάπη, Πρόεδρου, Μαρίας Κούσιου, Αντιπροέδρου, Σέργιου Ποΐζη, Τάσου Κυρμίτση, Αγγελικής Λαζάρου και Πάνου Κανελλόπουλου, Μελών.

Απούσα: κ. Χρύσω Τσόκκου, Μέλος, η οποία ειδοποιήθηκε κανονικά για τη συνεδρία, αλλά δεν παρευρέθηκε για επαγγελματικούς λόγους.

ΑΠΟΦΑΣΗ

Στην παρούσα υπόθεση, η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου εξετάζει αυτεπάγγελτα τις από μέρους του οργανισμού πιθανές παραβάσεις του **Κανονισμού 21 (4) και (6)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000).

Οι πιο πάνω Κανονισμοί αναφέρουν:

21(4) *Οι σταθμοί λαμβάνουν μέτρα για τήρηση των γενικά παραδεκτών κανόνων της ευπρέπειας και της καλαισθησίας στη γλώσσα και στη συμπεριφορά, λαμβάνοντας υπόψη το είδος και το πλαίσιο της εκάστοτε εκπομπής. Ιδιαίτερη μέριμνα επιβάλλεται στα προγράμματα που μεταδίδονται σε χρόνο κατά τον οποίο ενδεχομένως παρακολουθούν ανήλικοι.*

(6) *Οι σταθμοί εξασφαλίζουν όπως τα προγράμματα τα οποία μεταδίδονται εντός της οικογενειακής ζώνης είναι κατάλληλα για όλο το κοινό, συμπεριλαμβανομένων και των παιδιών κάτω των δεκαπέντε ετών.*

Ύστερα από σχετική απόφαση, η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου, με επιστολή της ημερομ.15.3.2022, έθεσε ενώπιον του οργανισμού τις διερευνώμενες παραβάσεις. Στην εν λόγω επιστολή αναφέρονται, μεταξύ άλλων, και τα εξής:

Εάν επιθυμείτε να υποβάλετε τις εξηγήσεις και/ή τις παραστάσεις και/ή τις θέσεις σας αναφορικά με τις ως άνω πιθανές παραβάσεις, έχετε το δικαίωμα να τις υποβάλετε γραπτώς και/ή προσωπικώς στην Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου. Η υποβολή των παραστάσεων μπορεί να γίνει αυτοπροσώπως και/ή μέσω αντιπροσώπου και/ή μέσω δικηγόρου της επιλογής σας.

Σε περίπτωση που επιθυμείτε να υποβάλετε γραπτώς τις εξηγήσεις και/ή τις παραστάσεις και/ή τις θέσεις σας αναφορικά με τις ως άνω πιθανές παραβάσεις, καλείστε όπως τις υποβάλετε στην Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου, το αργότερο εντός εικοσιπέντε (25) εργάσιμων ημερών από τη λήψη της παρούσας επιστολής.

Σε περίπτωση που επιθυμείτε να υποβάλετε προσωπικώς τις εξηγήσεις και/ή τις παραστάσεις και/ή τις θέσεις σας αναφορικά με τις ως άνω πιθανές παραβάσεις, καλείστε να πληροφορήσετε την Αρχή, το αργότερο εντός δεκατεσσάρων (14) εργάσιμων ημερών από τη λήψη της παρούσας επιστολής ότι επιθυμείτε να τις υποβάλετε προσωπικώς, ώστε να ειδοποιηθείτε ανάλογα με ειδική επιστολή.

Εάν επιθυμείτε να επιθεωρήσετε το διοικητικό φάκελο της υπόθεσης, παρακαλείστε όπως ενημερώσετε άμεσα την Αρχή και εν πάση περιπτώσει εντός επτά (7) εργάσιμων ημερών από την ημερομηνία λήψης της παρούσας επιστολής, ώστε να καθοριστεί η ημερομηνία και η ώρα της επιθεώρησης.

Εάν η Αρχή δεν λάβει οποιαδήποτε απάντηση μέσα στις ανωτέρω καθορισμένες προθεσμίες, δύναται να προχωρήσει στη λήψη απόφασης χωρίς την απάντησή σας.

Σε περίπτωση που η Αρχή, μετά την εξέταση όλων των δεδομένων της υπόθεσης, καταλήξει σε εύρημα παράβασης, τότε θα κληθείτε να υποβάλετε τις θέσεις σας αναφορικά με την επιβολή διοικητικών κυρώσεων.

Οι διερευνώμενες παραβάσεις, οι οποίες τέθηκαν ενώπιον του οργανισμού, εκτίθενται πιο κάτω:

1. Στις **25.10.2021**, μεταξύ των ωρών **17:00 και 18:00**, ο οργανισμός μετέδωσε το προγράμμα «**Energy Time Vibes**», χωρίς να λάβει μέτρα για **την τήρηση των γενικά παραδεκτών κανόνων της ευπρέπειας και της καλαισθησίας στη γλώσσα, ιδιαίτερα σε χρόνο κατά τον οποίο ενδεχομένως παρακολουθούσαν ανήλικοι**, κατά παράβαση του **Κανονισμού 21(4)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000).

Συγκεκριμένα κατά τη διάρκεια του πιο πάνω προγράμματος που μεταδόθηκε κατά την πιο πάνω ημερομηνία και ώρα, στο πλαίσιο του ένθετου «Το ανέκδοτο της ημέρας» μεταδόθηκαν τα εξής:

Ραδιοφωνικός παραγωγός: Είναι τρεις φίλοι λοιπόν και ετοιμάζουν την καθιερωμένη τους εξόρμηση για κυνήγι χωρίς τις γυναίκες τους. Ο ένας όμως αντιμετώπιζε μεγάλο πρόβλημα και λέει στους άλλους δυο μέσα στη στεναχώρια του πως δεν θα πάει φέτος μαζί τους. *«Αν πας και φέτος για κυνήγι και με αφήσεις μόνη μου στην επέτειο μας θα σε χωρίσω»*, του είπε η γυναίκα του και αυτός εννοείται δεν ήθελε να την χάσει. Ετοιμάστηκαν λοιπόν οι υπόλοιποι δύο με κρύα καρδιά και πήγαν όπου πηγαίνανε κάθε χρόνο, έστησαν τις σκηνές τους, έφτιαξαν τα σκυλιά τους, άνοιξαν τα όπλα, όταν ξαφνικά βλέπουν και τον τρίτο να έρχεται μέσα στην καλή χαρά. *«Τι έγινε;»* του λένε, *«Πως και ήρθες τελικά; Σε άφησε η γυναίκα σου;»* «Ναι» τους λέει, *«Είχαμε επέτειο σήμερα και είχε φέρει στο σπίτι κάτι μαστίγια που φοβήθηκα και σχοινιά χοντρά και κάτι αλυσίδες, κάτι λουκέτα, κάτι χειροπέδες»* και μου λέει *«Γδύσε με!»* και εγώ την έγδυσα. Μετά μου λέει *«Δέσε με με το σχοινί»* και εγώ την έδεσα. Μετά μου λέει *«Δέσε με και με την αλυσίδα και βάλε και το λουκέτο»* την έδεσα και έβαλα και την αλυσίδα και έβαλα και το λουκέτο. Μετά μου λέει *«Φόρα μου και τις χειροπέδες»* και τις έβαλα και αυτές. Μετά μου λέει *«Κάνε τώρα ότι πραγματικά θές»*. Και να μαι!

2. Στις **25.10.2021**, μεταξύ των ωρών **17:00 και 18:00**, ο οργανισμός μετέδωσε το πρόγραμμα «**Energy Time Vibes**», περιλαμβάνοντας λεκτικό υλικό ακατάλληλο για ανηλίκους, χωρίς να εξασφαλιστεί όπως το πρόγραμμα, το οποίο μεταδόθηκε εντός της οικογενειακής ζώνης να είναι κατάλληλο για όλο το κοινό, συμπεριλαμβανομένων και των παιδιών κάτω των δεκαπέντε ετών, κατά παράβαση του **Κανονισμού 21(6)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π 10/2000).

Ισχύουν τα γεγονότα του υποστοιχείου 1.

Η δικηγόρος του οργανισμού κ Στέφανη Χαραλάμπους (SC Law, S. Charalambous & Co LLC), απέστειλε μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου ημερομ. **26.4.2022**, τις θέσεις ή/και απόψεις της αναφορικά με την εν λόγω υπόθεση (**ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α΄**). Σημειώνεται ότι η δικηγόρος του οργανισμού δεν εξέφρασε την επιθυμία να επιθεωρήσει το διοικητικό φάκελο της υπόθεσης ή να παραθέσει τις εξηγήσεις και/ή παραστάσεις και/ή θέσεις της προσωπικώς ενώπιον της Αρχής.

Έχουμε μελετήσει με μεγάλη προσοχή όλα τα ενώπιον μας στοιχεία και περιστατικά, συμπεριλαμβανομένων και των γραπτών εξηγήσεων του οργανισμού και κατόπιν προσεκτικής ακρόασης του υπό αναφορά προγράμματος κρίνουμε ότι:

- Στις **25.10.2021**, μεταξύ των ωρών **17:00 και 18:00**, ο οργανισμός μετέδωσε το πρόγραμμα «**Energy Time Vibes**», χωρίς να λάβει μέτρα για **την τήρηση των γενικά παραδεκτών κανόνων της ευπρέπειας και της καλαισθησίας στη γλώσσα, ιδιαίτερα σε χρόνο κατά τον οποίο ενδεχομένως παρακολουθούσαν ανήλικοι**, κατά παράβαση του **Κανονισμού 21(4)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000).

- Στις **25.10.2021**, μεταξύ των ωρών **17:00 και 18:00**, ο οργανισμός μετέδωσε το πρόγραμμα «**Energy Time Vibes**», περιλαμβάνοντας λεκτικό υλικό ακατάλληλο για ανηλίκους, χωρίς να εξασφαλιστεί όπως το πρόγραμμα, το οποίο μεταδόθηκε εντός της οικογενειακής ζώνης να είναι κατάλληλο για όλο το κοινό, συμπεριλαμβανομένων και των παιδιών κάτω των δεκαπέντε ετών, κατά παράβαση του **Κανονισμού 21(6)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π 10/2000).

(Τα γεγονότα των πιο πάνω υποστοιχείων εκτίθενται στη σελίδα 3 της παρούσας Απόφασης)

Σχετικά με τις θέσεις του οργανισμού όπως αυτές διατυπώνονται στην επιστολή της δικηγόρου του, με ημερομ.21.4.2022, η Αρχή επισημαίνει τα εξής:

Σε σχέση με τον ισχυρισμό της δικηγόρου του οργανισμού ως προς τη γενικότητα του Κανονισμού 21(4) και συγκεκριμένα ότι αυτός *...είναι γενικός και υποκειμενικός ως προς την αντίληψη και αρχές που έχει ο κάθε άνθρωπος και ότι η γενικότητα του αφήνει κάθε άνθρωπο να εκλάβει ότι πληροφορία του παρατεθεί με όποιο τρόπο θέλει βάση το δικό του χαρακτήρα και/ή ανατροφή και/ή συμπεριφορά και/ή ηθική*, η Αρχή επισημαίνει ότι το βασικότερο κριτήριο, για την εξέταση πιθανών παραβάσεων, αποτελεί η κοινή λογική και το επίπεδο ευπρέπειας του μέσου λογικού ακροατή, ιδιαίτερα όταν η γλώσσα και οι εκφράσεις που χρησιμοποιούνται μεταδίδονται κατά τη διάρκεια ενός προγράμματος που προβάλλεται εντός οικογενειακής ζώνης και απευθύνεται και σε ανήλικα άτομα. Η Αρχή έχει την υποχρέωση να ενεργεί κατά τρόπο που να διασφαλίζεται ότι τα προγράμματα των ραδιοτηλεοπτικών οργανισμών αντανακλούν το αισθητήριο του μέσου λογικού πολίτη και δεν αποδέχεται ότι το αισθητήριο αυτό συνάδει με τη χρήση των λέξεων και εκφράσεων που μεταδόθηκαν κατά τη διάρκεια του υπό αναφορά προγράμματος. Εξάλλου, η Αρχή έχει να παρατηρήσει ότι η αυστηρότητα με την οποία οι ραδιοτηλεοπτικοί οργανισμοί ελέγχουν το περιεχόμενο των προγραμμάτων τους, θα πρέπει να προσαρμόζεται ανάλογα με τον χρόνο μετάδοσης του εκάστοτε προγράμματος και την ηλικία των ατόμων που πιθανό αυτό να απευθύνεται.

Αναφορικά με την επανατοποθέτηση της δικηγόρου του οργανισμού στο σημείο 4. της ως άνω επιστολής της, και ειδικότερα ότι *...οι γενικά παραδεκτοί κανόνες ευπρέπειας και της καλαισθησίας στη γλώσσα δεν μπορούν να είναι ειδικοί ανάλογα με την ιδιαιτερότητα και/ή χαρακτήρα του κάθε ακροατή και δεν μπορούν να κατηγοριοποιηθούν με βάση τα ηθικά και/ή θρησκευόμενα και/ή ανατροφή του κάθε ανθρώπου και ότι η παράβαση του Κανονισμού είναι υποκειμενική ανάλογα με το ποιος είναι ο ακροατής, η Αρχή επαναλαμβάνει και τονίζει ότι η γλώσσα που χρησιμοποιήθηκε κατά τη διάρκεια του σχετικού αποσπάσματος, δεν συνάδει με τις πρόνοιες της Νομοθεσίας και δεν αντιπροσωπεύει το επίπεδο της γλώσσας και συμπεριφοράς του μέσου Κύπριου, από τη στιγμή που αυτή εκφράζεται κατά τη διάρκεια ενός προγράμματος που προβάλλεται εντός οικογενειακής ζώνης.*

Όπως έχουμε επανειλημμένα τονίσει, η προστασία των ανηλίκων αποτελεί πρωταρχική μέριμνα όλων σήμερα. Τόσο η Ευρωπαϊκή Επιτροπή όσο και το Συμβούλιο της Ευρώπης προωθούν ψηφίσματα, οδηγίες και αποφάσεις με στόχο να προστατεύσουν τα παιδιά.

Στην κυπριακή νομοθεσία, ο νομοθέτης, θέλοντας να προστατεύσει τα παιδιά από προγράμματα μη κατάλληλα για παρακολούθηση, όπως προγράμματα που περιέχουν σκηνές σωματικής ή ψυχολογικής βίας, ερωτικές σκηνές, σκηνές που ενδέχεται να βλάψουν ή να φοβίσουν τα παιδιά καθώς επίσης οπτικό, λεκτικό ή θεματολόγιο ακατάλληλο για ανηλίκους, θέτει περιορισμούς ως προς το περιεχόμενο των προγραμμάτων που μπορούν να μεταδίδονται εντός της οικογενειακής ζώνης, σε ώρες που παρακολουθούν και ανήλικοι, και οι οργανισμοί οφείλουν να σέβονται αυτούς τους περιορισμούς.

Η έννοια της οικογενειακής ζώνης στηρίζεται στην αντίληψη ότι το περιεχόμενο του κάθε προγράμματος, επιβάλλει σεβασμό και συμμόρφωση προς τους τρόπους και κανόνες συμπεριφοράς μιας οικογένειας, από τις 5:30 το πρωί μέχρι τις 9:00 ή 10:00 το βράδυ, που ορίζεται ως οικογενειακή ζώνη. Στη διάρκεια αυτής της περιόδου, το περιεχόμενο κάθε εκπομπής επιβάλλεται να είναι κατάλληλο για όλη την οικογένεια.

Στον ισχυρισμό της δικηγόρου του οργανισμού όπως διατυπώνεται στο σημείο 6. της ως άνω επιστολής της, η Αρχή παρατηρεί τα εξής:

Η ελευθερία της έκφρασης είναι μια θεμελιώδης ατομική ελευθερία, η κατάκτηση της οποίας συνδέεται με την εδραίωση της Δημοκρατίας. Παρ' όλα αυτά, το υπό αναφορά δικαίωμα σε καμία περίπτωση δεν είναι απόλυτο. Η ελευθερία της έκφρασης κατοχυρώνεται από το άρθρο 10 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και από το άρθρο 19 του Συντάγματος της Κυπριακής Δημοκρατίας. Συγκεκριμένα, το Σύνταγμα στο άρθρο 19 (1) και (2) ορίζει ως ακολούθως:

- 1. Έκαστος έχει το δικαίωμα ελευθερίας του λόγου και της καθ' οιονδήποτε τρόπον εκφράσεως.*
- 2. Το δικαίωμα τούτο περιλαμβάνει την ελευθερίαν της γνώμης, της λήψεως και μεταδόσεως πληροφοριών και ιδεών άνευ επεμβάσεως οιασδήποτε δημοσίας αρχής και ανεξαρτήτως συνόρων.*

Το συνταγματικό δικαίωμα της ελευθερίας του λόγου και της λήψης και μετάδοσης πληροφοριών, εν τούτοις, μπορεί να υποβληθεί σε διατυπώσεις, όρους, περιορισμούς ή ποινές, ως η παράγραφος 3 του άρθρου 19 του Συντάγματος (η έντονη γραφή δική μας):

- 3. Η ενάσκησις των δικαιωμάτων, περί των η πρώτη και δευτέρα παράγραφος του παρόντος άρθρου, δύναται να υποβληθή εις διατυπώσεις, όρους, περιορισμούς ή ποινάς προδιαγεγραμμένους υπό του νόμου και αναγκαίους μόνον προς το συμφέρον της ασφαλείας της Δημοκρατίας ή της συνταγματικής τάξεως ή της δημοσίας ασφαλείας ή της δημοσίας τάξεως ή της δημοσίας υγείας ή των δημοσίων ηθών ή προς προστασίαν της υπολήψεως ή των δικαιωμάτων άλλων ή προς παρεμπόδισιν της αποκαλύψεως πληροφοριών ληφθεισών εμπιστευτικώς ή προς διατήρησιν του κύρους και της αμεροληψίας της δικαστικής εξουσίας.*

Σε ένα δημοκρατικό καθεστώς πρέπει να υπάρχει ισοζύγιο μεταξύ της ελευθερίας του λόγου και του σεβασμού των δικαιωμάτων άλλων, εξίσου σημαντικών αγαθών. Η ελευθερία και η ευθύνη είναι έννοιες αδιαχώριστες. Η ελευθερία της έκφρασης του ενός

δεν μπορεί να χρησιμοποιείται ως άλλοθι για καταπάτηση θεμελιωδών δικαιωμάτων των υπολοίπων, τα οποία οφείλει να διασφαλίζει στους πολίτες της μια πραγματικά δημοκρατική κοινωνία.

Η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης αναγνωρίζει και υπερθεματίζει τη σημασία της ελευθερίας της έκφρασης σε μια δημοκρατική κοινωνία. Η Αρχή επ' ουδενί επιθυμεί να σταθεί τροχοπέδη στην εν λόγω ελευθερία.

Οι περιορισμοί της ελευθερίας του λόγου και της έκφρασης πρέπει να ερμηνεύονται αυστηρά, ως εξάλλου έχει διατυπωθεί και σε αποφάσεις του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Δικαιωμάτων του Ανθρώπου. Η Αρχή έχει γνώση των αποφάσεων του ΕΔΔΑ που αφορούν στο συγκεκριμένο δικαίωμα, τις οποίες ουδόλως και αμφισβητεί. Γι' αυτό και πριν τη λήψη οποιασδήποτε απόφασης, η Αρχή σταθμίζει τα συμφέροντα που διακυβεύονται σε κάθε περίπτωση, δηλαδή το δικαίωμα της ελεύθερης έκφρασης του ακροατή και του δημοσιογράφου, το δικαίωμα του θιγμένου στη φήμη αλλά και το δικαίωμα του κοινού για αντικειμενική, αμερόληπτη και πολυφωνική ενημέρωση, υψηλή ποιότητα των προσφερόμενων προγραμμάτων, ευπρέπεια και καλαισθησία στο δημόσιο λόγο.

Στη θέση της Δικηγόρου του οργανισμού που αναφέρει ότι ο Νόμος και οι Κανονισμοί της Αρχής *...είναι απαρχαιωμένοι και δεν αντικατοπτρίζουν τα σημερινά δεδομένα όπου το διαδίκτυο και τα διαδικτυακά media κυριεύουν και επηρεάζουν ολόκληρο τον κόσμο*, η Αρχή αναφέρει ότι το γεγονός ότι το διαδίκτυο *«κυριεύει και επηρεάζει»* δεν έχει οποιαδήποτε σχέση με την υπό εξέταση υπόθεση και το επίδικο ραδιοφωνικό πρόγραμμα. Είναι εξάλλου γνωστό στον οργανισμό ότι η ίδρυση και η λειτουργία των ραδιοτηλεοπτικών οργανισμών διέπεται από συγκεκριμένο νομοθετικό πλαίσιο, το οποίο πρέπει να εφαρμόζεται και να τυγχάνει σεβασμού από όλους τους αδειούχους ραδιοτηλεοπτικούς οργανισμούς. Επιπλέον το γεγονός ότι η Νομοθεσία πιθανόν να χρήζει τροποποίησης και βελτίωσης σχετικά με διάφορα θέματα, δεν απαλλάσσει τον οργανισμό από την υποχρέωση που φέρει, με βάση την ισχύουσα Νομοθεσία, απέναντι στους ακροατές, ως προς το περιεχόμενο των προγραμμάτων που μεταδίδει.

Η Αρχή τέλος, καλεί τον οργανισμό όπως επισύρει την προσοχή στους παραγωγούς του, να επιδεικνύουν περισσότερη ευαισθησία στην παρουσίαση θεμάτων που μεταδίδονται σε ώρες που πιθανόν να παρακολουθούν ανήλικοι.

Ενόψει των ανωτέρω, η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου, αφού έλαβε σοβαρά υπόψη της όλα τα ενώπιόν της στοιχεία και περιστατικά, αποφασίζει να επιβάλει στον οργανισμό την κύρωση της **Προειδοποίησης** για τις παραβάσεις των Κανονισμών **21(4) (υποστοιχείο 1)** και **21(6)** (υποστοιχείο 2) των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π 10/2000) που έγιναν στις **25.10.2021**.

(ΡΟΝΑ ΚΑΣΑΠΗ)
Πρόεδρος
Αρχής Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου

Μ.Κ.